

Przewodnik po folklorze

Zespoły regionalne Gminy Kamienica i Gminy Smižany

Sprievodca folklórom

Regionálne súbory obce Kamienica a obce Smižany

Niniejszy przewodnik prezentuje folklor w kontekście jednowymiarowym. Prowadzi na spotkanie z zespołami regionalnymi polskiej Kamienicy i słowackich Smiżan.

Kalejdoskop obrazów lokalnych społeczności – „wiedzę ludu” malowaną ludową nutą deponują zespoły regionalne. Ich repertuar ma charakter sztuki synkretycznej. Poza muzycznym i tanecznym znajdziemy tu elementy folkloru słownego, widowiskowego, plastycznego. Pieśnią i tańcem wyrażają one przywiązanie do swoich korzeni. Wiąż z regionem, jego przeszłością manifestują scenicznymi obrazkami dawnych zwyczajów i obrzędów. W gadkach pielęgnują język swych dziadów i ojców. Pierwszym znakiem identyfikującym ich z regionem jest niezmienny wielopokoleniowy strój epatujący wielobarwnością i kunsztownym zdobieniem. Są wierne małej i wielkiej Ojczyźnie - prezentowany przez nie folklor to część tradycji i kultury danego narodu. Warto wyruszyć na spotkanie z nimi, by „być na ty” z wielokulturowością, przy zachowaniu własnej tożsamości.

Tento sprievodca prezentuje folklór z jedného hľadiska. Nabáda k stretnutiam regionálnych súborov z poľskej obce Kamienica a slovenskej obce Smižany. Veď práve folklórne súbory prezentujú kaleidoskop charakteru miestnych komunít – „ľudový folklór“ maľovaný ľudovou nôtou. Ich repertoár má charakter synkretického umenia. Okrem hudobnej a tanečnej zložky tu nájdeme aj prvky slovesného, divadelného a výtvarného folklóru. Piesňami a tancom vyjadrujú príslušnosť ku svojim koreňom. Spätosť s regiónom a jeho históriou manifestujú scénickými vyobrazeniami obyčajov a obradov. V prísloviach pestujú jazyk svojich predkov. Prvým rozpoznávacím znakom, ktorý ich zaraďuje do daného regiónu, je viacgeneračný nemeniaci sa kroj vyznačujúci sa farebnosťou a vyumelkovaným zdobením. Regionálne súbory odrážajú ľudový charakter svojej rodnej vlasti. Nimi prezentovaný folklór je ukážkou tradícií a kultúry daného národa. Oplatí vydať sa im v ústrety a „potykať si“ s multikulturalitou, pri súčasnom zachovaní si svojej vlastnej identity.

The Regional guidebook presents folklore in the unidimensional context. The authors invite you to join the journey of a musical meeting with regional dance groups from the Kamienica (Poland) and Smižany community (Slovakia). Kaleidoscope images of local communities – „peasant wisdom” painted with a tinge of regional spirit. The repertoire appears to be a syncretic art. It contains elements of music, dance and oral tradition conveyed through interwoven layers of performing and malleable arts. Through music and dance these communities express their commitment to roots. Stage images of old customs and rites manifest their connection with the region and the past. In telling tales they cherish the language of their ancestors. What identifies the members of the regional dance groups are the unchangeable multigenerational folk costumes, colourful and elaborately ornamented. Being faithful to their *Little Homeland* they play folklore music – a part of their country’s cultural heritage. Therefore, it is worth joining the journey to meet them and be on first-name terms with multiculturalism while keeping the primary identity intact.

©Copyright by Gmina Kamienica

Tekst/Text: Stanisław Faltyń, Bożena Gierczyk, Mária Šofranko, Marcela Maniaková

Tłumaczenie na j. słowacki/ Preklad do slovenčiny: Marzena Žurek

Tłumaczenie na j. angielski/ Preklad do angličtiny: Gabriela Sus

Autorzy fotografii/Autori fotografii: Archiwum Gminny Ośrodek Kultury Kamienica, Komunitné Kultúrne Centrum Smižany

Opracowanie graficzne i projekt okładki /Graficka uprava a navrh obalky: memoart.pl

Wydawca/Vydavateľ: Memo Art na zlecenie Gminy Kamienica

ISBN 978-83-929898-5-1

Wyłączną odpowiedzialność za zawartość niniejszej publikacji ponosi Gmina Kamienica i nie może być ona utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej oraz Euroregionu Tatry.

Výlučnú zodpovednosť za obsah tejto publikácie nesie obec Kamienica a nemôže byť považovaná za oficiálne stanovisko Európskej únie a Euroregiónu Tatry.

Egzemplarz bezpłatny

Bezplatný výtlačok

Free copy

Zespół Regionalny „GORCE”

1. W partnerskiej gminie Komorniki – 2017

Zespół Regionalny „Gorce” prezentuje folklor Górali Białych, unikatowego regionu etnograficznego województwa małopolskiego.

Powstał w 1952 roku z inicjatywy m.in. Rozalii Rajnfus, Anastazji Wojcieszak, Władysława Opyda, Stanisława Chmielowskiego i Stanisława Kurzei. Od 1996 r. patronat nad zespołem sprawuje Gminny Ośrodek Kultury w Kamienicy. Obecnie kierownikiem zespołu jest Elżbieta Citak, a choreografem Karolina Drabik.

W repertuarze zespołu znajdziemy m.in. ocalone od zapomnienia dawne obyczaje i obrazki z życia codziennego, jak np. „Wesele góralskie”, „Z wiuchą na imieniny do Jonów”, „Tarcie Inu”, „Kumotry”, „Ocepiny” czy „Łograbek”. Najżywiej folklor góralski „Gorce” wyrażają tańcem grupowym (polka z przyśpiewkami, polka goniona, polka drobna, sztajerek na jednym foscie, walc kamienicki, jak również tańce wykonywane tylko przez mężczyzn - zbójnicki i hajduk oraz przez kobiety - zielona), muzyką (kapela góraliska) i doniosłym, góralskim śpiewem.

Bogaty repertuar „Gorców, piękno stroju, żywiołowość i swobodę interpretacyjną wykonawców dobrze zna polski odbiorca – niezliczone wyjazdy, nagrania telewizyjne, radiowe, płyty (programy telewizyjne na temat obrzędów regionu Gorców: „Śmigus Dyngus” (1984 r.), „Wigilia” (2009 r.).

Włączył się w nagranie płyty „Życzymy, życzymy” dedykowanej Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II oraz nagrał swoją płytę „Z Gór Ci Jo”. Wziął udział w widowiskach plenerowych: „Wesele Górali Gorczańskich” w Sądckim Parku Etnograficznym (2003 r.), w Muzeum Narodowym Wsi i Rolnictwa w Szreniawie k/Poznań (2005). „Gorce” promują też subregion kamienicki za granicą, m.in. w takich krajach europejskich, jak: Czechosłowacja - pierwszy wyjazd zagraniczny w 1964 r., Węgry, Bułgaria, Szwecja, Włochy, Chorwacja, Słowacja, Francja, Belgia, Niemcy.

Zespół jest laureatem wielu ogólnopolskich przeglądów i festiwali folklorystycznych oraz zdobywcą prestiżowych nagród i wyróżnień za działalność artystyczną. W jego dorobku znalazły się m.in.: „Złote Serce Żywieckie” zdobyte dwukrotnie na Festiwalu Folkloru Górali Polskich w Żywcu, „Parzenicę Góralską” przywieziona z Międzynarodowego Festiwalu Ziemi Górskich w Zakopanem, „Złotą Spinkę Góralską” otrzymaną na Festiwalu Folkloru Polskiego w Bukownie Tatrzańskiej, „Żelaznego Koguta” – specjalną nagrodę im. prof. dr Romana Reinfussa, Nagrodę Specjalną Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za zasługi dla polskiej kultury ludowej, reprezentowanie Polski i Europy w XXX Międzynarodowym Festiwalu Kultur Świata w Voiron we Francji.

2. Grupa śpiewacza GORCE

Prestiż „Gorcom” przynoszą również soliści, grupa śpiewacza i kapela zespołu, zostając wielokrotnie laureatem Konkursu Muzyk, Instrumentalistów, Śpiewaków Ludowych i Drużbów Weselnych „Drużbacka” w Podegrodziu, Międzynarodowego Festiwalu Folkloru Karpat w Trzcinicy, Konkursu Muzyk Podhalańskich im. Tomasa Skupnia w Nowym Targu, Festiwalu Folkloru Polskiego „Sabałowych Bajań”, Festiwalu Folklorystycznego „Limanowska Szlaza”, Międzynarodowego Festiwalu Ziemi Górskich w Zakopanem.

Zespół Regionalny „Gorce” wierny tradycji przodków nicią tożsamości wiąże przeszłość z terażniejszością, dając jednocześnie podstawy do budowania przyszłości.

3. Gminne dożynki – 2017

4. Starosta, gawędziarz zespołu – Mieczysław Franczyk

5. Festiwal Kultur Świata w Voiron we Francji – 2013

Kamienica – 2011

6. Basista kapeli –
Marian Dudzik

7. Na Jaworzynie Kamienickiej – 2004

9. Kapela GORCE na festiwalu w Żywcu – 2009

8. Taniec hajduk i zbójnicki

Regionálny súbor „Gorce“ prezentuje folklór Bielych goralov, unikátneho etnografického regiónu malopoľského vojvodstva. Vznikol v roku 1952 z iniciatívy o. i. Rozálie Rajnfus, Anasztazie Wojcieszak, Władysława Opyda, Stanisława Chmielowského a Stanisława Kurzeiu. V roku 1996 prevzalo patronát nad súborom Miestne kultúrne stredisko v Kamenici. Riaditeľkou súboru je v súčasnosti Elżbieta Cítak a choreografkou Karolina Drabik.

V repertoári folklórneho súboru nájdeme oživené dávne obyčaje a výjavy z každodenného života ako napr. „Wesele góralskie“, „Z wiuchą na imieniny do Jonów“, „Tarcie Inu“, „Kumotry“, „Ocepiny“ alebo „Łograbek“. Najživšie vyjadrujú „Gorce“ goralský folklór prostredníctvom skupinového tanca (rýchla polka, drobná polka, štajerský tanec, kamienický waltz, ako aj výlučne mužské tance - zbojnícky a hajdúch a výlučne ženský - zelená), hudby (goralská kapela) a symbolickým, goralským spevom.

Bohatý repertoár „Gorcov“, krása kroja, živelnosť a interpretačná sloboda sú poľskému príjemcovi dobre známe - nespočetné výjazdy, televízne a rozhlasové inscenácie, nahrávky (televízne programy na tému obradov regiónu Gorcev: „Śmigus Dyngus“ (1984), „Wigilia“ (2009). Súbor sa podieľal na nahrávaní dosky „Życzmy, życzmy“ venovanej Svätému Otcovi Jánovi Pavlovi II. a nahral svoju dosku „Z Gór Ci Jo“. Zúčastnil sa na vystúpeniach pod holým nebom: „Wesele Górali Gorczańskich“ v Sadeckom etnografickom parku (2003), v Múzeu poľskej obce a poľnohospodárstva v Szreniawe neďaleko Poznane (2005). „Gorce“ prezentujú tento región aj v zahraničí v takých európskych krajinách ako: Československo - prvý zahraničný výjazd v roku 1964, Maďarsko, Bulharsko, Švédsko, Taliansko, Chorvátsko, Slovensko, Francúzsko, Belgicko, Nemecko. Súbor je laureátom mnohých celoštátnych súťaží a folklórnych festivalov a môže sa taktiež pochváliť ziskom prestížnych ocenení a vyznamenaní za umeleckú činnosť. Súbor získal o. i. nasledovné ocenenia: „Złote Serce Żywieckie“ získané dvakrát na Folklórnom festivale poľských goralov v meste Żywiec, ďalej ocenenie „Parzenica Góraliska“, ktorú si priviezli z Medzinárodného festivalu goralov v Zakopanem, „Złota Spinka Góraliska“, ktorú získali na festivale poľského folklóru v Bukowine Tatrzańskiej, „Żelazny Kogut“ - mimoriadnu cenu prof. dr. Romana Reinfussa, mimoriadnu cenu Ministra kultúry a národného dedičstva za zásluhy pre poľskú ľudovú kultúru, za reprezentovanie Poľska a Európy na XXX. Medzinárodnom festivale svetových kultúr vo francúzskom meste Voiron.

K prestíži „Gorcov“ napomáhajú aj sólisti, spevácka skupina a kapela, ktorá bola už viackrát laureátom súťaže hudobníkov, instrumentalistov, ľudových spevákov a svadobných družbov „Druzbacka“ v meste Podegrodzie, na medzinárodnom folklórnom festivale Karpát v Trzcinici, súťaže podhalskej muziky Tomasza Skupnia v Nowom Targu, na festivale poľského folklóru s názvom „Sabałowych Bajañ“, na folklórnom festivale „Limanowska Słaza“, na medzinárodnom festivale goralov v Zakopanem.

Regionálny súbor „Gorce“ verný tradícii predkov v sebe spája minulosť s prítomnosťou a zároveň prináša predpoklady pre formovanie budúcnosti.

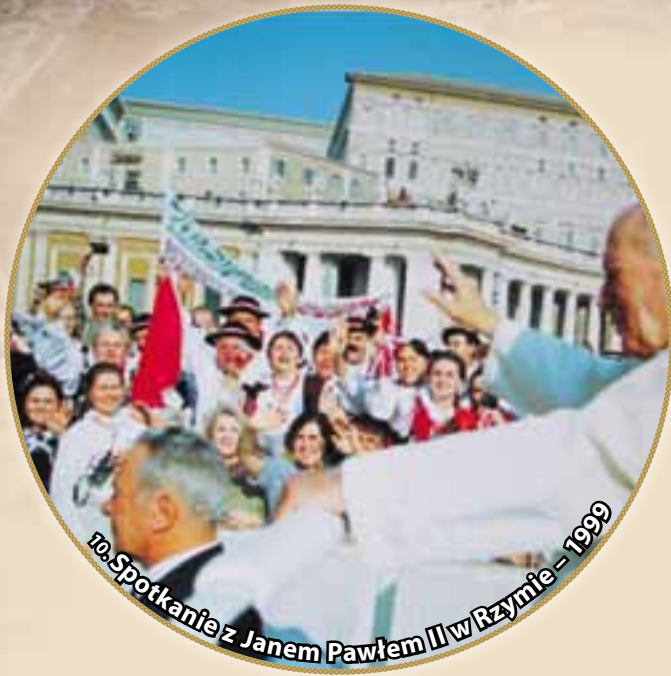

The Gorce Regional Dance Group presents folklore music of the Biali Highlanders from a unique ethnographic region of the Małopolskie Province. The group was created in 1952 on the initiative of Rozalia Rajnfus, Anasztazia Wojcieszak, Władysław Opyda, Stanisław Chmielowski and Stanisław Kurzeja and since 1996 has been under patronage of the Kamenica Cultural Center. Currently, Elżbieta Cítak is the manager of the group and Karolina Drabik the choreographer.

Their repertoire saves past customs and everyday life scenes from falling into oblivion, for example *Polish Highlanders wedding, Let's go to the name day party at the Jonys, Hemp grating, Buddies, Capping of the bride or Burial of old animals*. They recount highland folklore vividly in group dances such as the Polka and its variations accompanied by traditional songs and the Kamenica Waltz, men's or women's dances (the Robbers', the Green) and folk music with loud highland singing.

A rich repertoire of the Gorce as well as beautiful costumes, impetuosity and freedom of interpretation are well known by the Polish audience – numerous trips, TV and radio broadcast recordings, CDs (including TV broadcast devoted to customs of the Gorce region such as *Śmigus Dyngus* /dousing with water on the Easter Monday/ (1984) or *Christmas Eve* (2009) to name but a few. The Gorce took part in recording an album entitled *We wish, we wish* dedicated to the Pope Saint John Paul II and recorded their first album *From the mountains, I am*. They performed outdoor spectacles such as *The Gorczańscy Highlanders Wedding* that was staged in 2003 in the Sadecki Ethnographic Park and then in 2005 in the National Museum of Agriculture in Szreniawa. They promote the Kamenica subregion in many European countries. In 1964 they went for their first trip abroad to Czechoslovakia, then visited Hungary, Bulgaria, Sweden, Italy, Croatia, Slovenia, France, Belgium and Germany.

At national folk festivals the group has been awarded numerous prestigious awards and honours. The Gorce pride themselves on the *Żywieckie Golden Heart* they have been awarded twice at the Folk Festival for Polish Highlanders in Żywiec and the *Highlander Parzenica Design* brought from the International Festival of Highland Folklore in Zakopane. At the Polish Folklore Festival in Bukowina Tatrzańska they received the *Golden Highlander Pin*. Their portfolio also includes *Iron Rooster* – the prof. Roman Reinfuss special award and the Grand Prix of the Minister of Culture and National Heritage for their contributions to Polish folk culture. They were honoured to represent Poland and Europe at the 30th International Festival of World Cultures in Voiron in France. The Gorce made a name for themselves owing to their soloists, folk choir and band. Many a time they have been awarded at the *Druzbacka Music Contest* for Musicians, Instrumentalists, Folk Singers and Best Men in Podegrodzie, the International Carpathian Folk Festival in Trzcinica, the Tomasz Skupień Podhale Music Festival in Nowy Targ, the *Sabałowe Bajania Polish Folktales Festival*, the *Limanowska Słaza Folk Festival* and the International Festival of Highland Folklore in Zakopane. The Gorce are faithful to their tradition and try to connect the past with the present with a shared sense of identity to sustain their ancestors' memories over many generations.

10. Spotkanie z Janem Pawłem II w Rzymie – 1999

13. Taniec „starszych” i scenki obyczajowe

11. Warszawa – 1968

12. Na pocztówce z roku 1975

Zespół Regionalny „MŁODE GORCE”

Kamienica – 2017

Zespół Regionalny „Młode Gorce” został założony w 1999 r. przy Gminnym Ośrodku Kultury w Kamienicy. Pierwszą jego instruktorką była Rozalia Rajnfus. Obecnie kierownikiem grupy jest Elżbieta Citak, a choreografem Karolina Drabik. Początkowo zespół skupiał młodzież gimnazjalną. Później do „Młodych Gorców” zaczęli napływać uczniowie różnych etapów edukacji (do 15 roku życia).

„Młode Gorce” stanowią pomost między dziecięcym a dorosłym zespołem regionalnym. Po zdobyciu umiejętności i doświadczeń z zakresu muzyki, tańca i śpiewu regionalnego zasilają dorosły Zespół Regionalny „Gorce”.

„Młode Gorce” wierne tradycji przodków kultywują gwarę, stroje ludowe, tańce, pieśni i obrzędy. Uświetniają uroczystości lokalne i inne wydarzenia kulturalne o szerszym zasięgu. Promują folklor subregionu kamienickiego, zdobywając podziw i uznanie w kraju i za granicą. W 2017 roku zespół prezentował swój repertuar na jubileuszu 50 – lecia szkoły w zaprzyjaźnionej gminie Erdohorvati na Węgrzech.

„Młode Gorce” mają na swym koncie liczne nagrody i wyróżnienia w konkursach i przeglądach folklorystycznych, zdobyte przez ich członków – soliści, muzycy, grupa śpiewacza – w poszczególnych kategoriach regulaminowych danego konkursu, zostając m.in. laureatem Konkursu Muzyk, Instrumentalistów, Śpiewaków Ludowych i Druzbów Weselnych „Druzbacka” oraz Festiwalu Folklorystycznego „Limanowska Słaza”.

2014

14. Koncert kolęd – 2016

15. Członkowie kapeli na „Druzbacke” w Podegrodziu – 2017

16. W zaprzyjaźnionej gminie Erdohorvati na Węgrzech

 Regionálny súbor „Młode Gorce” bol založený v roku 1999 pri miestnom kultúrnom stredisku v Kamiienici. Jeho prvou inštruktorkou bola Rozalia Rajnfus. Riaditeľkou skupiny je v súčasnosti Elżbieta Cítak a choreografkou Karolina Drabik. Spočiatku súbor tvorila skupina mladých gymnazistov. Neskôr sa k „Mladým gorcom” postupne pridávali žiaci rôznych vekových kategórií (do 15 rokov).

„Młode Gorce” sú akýmsi mostom medzi detským a seniorským regionálnym súborom. Po nadobudnutí zručností a skúseností z oblasti regionálnej hudby, tanca a spevu posilnili regionálny súbor „Gorce” dospeli.

„Młode Gorce” verné tradícii svojich predkov pestujú nárečie, ľudové kroje, tance, piesne a obrady. Uctievať si miestne slávnosti a iné kultúrne udalosti širšieho rozsahu. Propagujú folklór kamenického subregiónu, pričom vzbudzujú uznanie a obdiv doma aj v zahraničí. V roku 2017 prezentoval súbor svoj repertoár pri príležitosti 50. výročia vzniku partnerskej školy v obci Erdohorvati v Maďarsku.

„Młode Gorce” majú na svojom konte mnohé ocenenia a vyznamenania vo folklórnych súťažiach a rebríčkoch, ktoré získali ich členovia – sólisti, hudobníci, spevácka skupina – v jednotlivých kategóriách danej súťaže, kde boli laureátmi napr. súťaže pre hudobníkov, inštrumentalistov, ľudových spevákov a svadobných družbov pod názvom „Druzbacka” alebo folklórneho festivalu „Limanowska Słaza”.

 The Młode Gorce Regional Dance Group was created in 1999 at the Kamiienica Cultural Centre. Rozalia Rajnfus was the first instructor of this group. At present Elżbieta Cítak is the manager and Karolina Drabik the choreographer of the Młode Gorce. Only were middle-school pupils the members of the group at the beginning. A few years later primary school children joined in. The Młode Gorce seem to bridge the gap between the children's and the adults' regional dance groups. After gaining skills and knowledge about folk music, dance and singing they become members of the Gorce, the adult group.

Remaining faithful to the tradition of their ancestors the Młode Gorce cultivate their culture, dialect, folk costumes, dances and customs. Their performances have enriched many local cultural events and promoted the Kamiienica folklore at home and abroad. In 2017 the Młode Gorce were present at the 50th anniversary celebration in Erdohorvati, the partner community in Hungary.

The Młode Gorce can pride themselves on numerous awards and honours. Their soloists, musicians, folk choirs have been awarded at many folk music contests and festivals such as the Druzbacka Music Contest for Musicians, Instrumentalists, Folk Singers and Best Men in Podegrodzie or the Limanowska Słaza Folk Festival.

Dziecięcy Zespół Regionalny „GRONICKI”

Dziecięcy Zespół Regionalny Gronicki wyrósł na bazie kółka

tanecznego, założonego w 1954 roku w Szkole Podstawowej w Kamienicy przez nauczycielkę tej placówki Rozalię Rajnfus. Początkowy repertuar muzyczny grupy tanecznej to zasłyszane obrzędy pieśni, dawne tańce i gawędy.

Już w rok później grupa odnosi pierwszy sukces – II miejsce w eliminacjach wojewódzkich w Krakowie. Zostaje zauważona przez władze oświatowe i przemianowana na Ognisko Pieśni i Tańca przy Szkole Podstawowej nr 1 w Kamienicy. Opiekunem Zespołu zostaje inspektor Jan Czeczotka, kierownikiem artystycznym i pierwszym instruktorem - założycielka grupy Rozalia Rajnfus, a kierownikiem muzycznym i drugim instruktorem – Józef Duda. Nazwę „Gronicki”, z inicjatywy prowadzącej grupę, zespół przyjmuje w 1968 roku.

Zespół Gronicki wielokrotnie występował przed kamerami telewizyjnymi, nagrał kilka audycji radiowych. Zapisał w swoim artystycznym

kalendharzu wiele gościnnych występów w środowisku lokalnym, powiecie, województwie, w kraju i za granicą. Prezentował swój repertuar (tańce – m.in. zbójnicki, krzesany, zielona, hajduk, kocur; stary taniec gorczański, gawędy i wiersze góralskie oraz wiele pieśni góralskich w układzie dwugłosowym) na festiwalach, przeglądach, w konkursach o różnym zasięgu, zdobywając dziesiątki nagród, w tym wiele najwyższych trofeów.

Obecnie kierownikiem Dziecięcego Zespołu Regionalnego „Gronicki” jest Iwona Czarowska – nauczycielka Szkoły Podstawowej nr 1 w Kamienicy.

17. Takie były początki...
Zespół w Krakowie – 1955

Kamienica – 2010

 Detský regionálny súbor Gronicki vznikol z tanečného krúžku, ktorý bol založený v roku 1954 na Základnej škole v Kamienici a jeho zakladateľkou bola učiteľka tejto inštitúcie Rozalia Rajnfus. Pôvodný hudobný repertoár tanečnej skupiny tvorili obrady piesní, historické tance a príbehy.

Už o rok neskôr skupina zaznamenala svoj prvý úspech - II. miesto vo vojvodských elimináciách v Krakove. Všimli si ju osvetové strediská a bola označená za Ohnisko piesní a tance pri Základnej škole č. 1 v Kamienici. Vedúcim súboru sa stal Jan Czczótkka, umeleckým vedúcim a prvou inštruktorkou - zakladateľka súboru Rozalia Rajnfus, hudobným vedúcim a druhým inštruktorm sa stal - Józef Duda. Názov „Gronicki“ vznikol z iniciatívy vedúcej skupiny v roku 1968.

Súbor Gronicki veľakrát vystupoval pred televíznymi kamerami a nahral niekoľko rozhlasových programov. Odohrali veľké množstvo vystúpení v rámci okresu, vojvodstva, ale aj po celom Poľsku či dokonca v zahraničí. Súbor prezentoval svoj repertoár (tance - o. i. zbojnícky, krzesany, zelená, hajdúch, kocúr; starý gorczanský tanec, goralské príbehy a básne a množstvo goralských piesní v dvojhlasnom prevedení) na festivaloch a súťažiach rôzneho rozsahu, kde získali desiatky ocenení, vrátane najcennejších trofejí.

V súčasnosti je vedúcim detského regionálneho súboru „Gronicki“ Iwona Czartowska - učiteľka Základnej školy č. 1 v Kamienici.

 The Gronicki Regional Dance Group originated from a children's dance circle that was formed in 1954 at the Primary School in Kamienica by Rozalia Rajnfus. From the very beginning the group has been presenting past customs, dances and tales.

It took them only one year to become successful - the group was the second in the Małopolskie Province in the preliminary round in Cracow where it attracted the attention of educational authorities and was transformed into the Song and Dance Group at the Primary School no. 1 in Kamienica. Jan Czczótkka was their artistic manager, Rozalia Rajnfus, the founder of the group, was their senior instructor and Józef Duda their music manager and junior instructor. In 1968 on the initiative of Rozalia Rajnfus the group changed its name into the Gronicki Regional Dance Group.

They started to appear on television, recorded several radio broadcasts and performed not only in local events but also in others that were held in Poland and abroad. At festivals and contests the audience could admire their folk dances (the Robbers', the Strike Spark, the Green, the Tomcat or an old Gorczański dance), highland tales, poems and songs in a two-voice complementary structure and at the same time witness their success (numerous best trophies and awards). Currently Iwona Czartowska, the teacher of the Primary School no. 1 in Kamienica is their manager.

Dziecięcy Zespół Regionalny „ZASADNIOKI”

Kamienica – 2017

Dziecięcy Zespół Regionalny ZASADNIOKI powstał w 2004 r. przy Szkole Podstawowej w Zasadnem. Prezentuje pieśni i przyśpiewki, tańce, stroje, gwarę, gry i zabawy dziecięce górali łącko - kamienickich. Swoimi występami uświetnia różne uroczystości, uczestniczy w festiwalach i przeglądach.

Do swych najważniejszych osiągnięć Zasadnioki zaliczają: w latach 2006, 2010, 2011, 2013, 2015 – I miejsce na Festiwalu Folklorystycznym Limanowska Słaza, wielokrotny udział w Karpackim Festiwalu Dziecięcych Zespołów Regionalnych w Rabce - Zdroju w 2009 r., 2011 r. 2014 r., a także w Międzynarodowym Festiwalu Dziecięcych Zespołów Regionalnych Święto Dzieci Gór w Nowym Sączu (2010 r., 2015 r.). Ponadto członkowie zespołu prezentują swoje gadki w konkursach gawędziarskich – w Gminnym Konkursie Gawędziarskim Gorczańskie Bajanie i podczas Festiwalu Folklorystycznego Limanowska Słaza, zdobywając najwyższe miejsca. Zespół uczestniczy także w przeglądach kolędniczych. W Ogólnopolskich Spotkaniach Grup Kolędniczych Pastuszkowe Kolędowanie w Podegrodziu dwukrotnie zespół zajmował I miejsce – w 2015 r. grupa kolędnicza „Z gwiazdą”, a w 2016 r. grupa kolędnicza „Pastuszki”.

Zespół koncertował również za granicą: na Słowacji, w Niemczech, we Francji i na Litwie. Towarzyszy mu typowa dla tego regionu kapela: skrzypce prym, skrzypce sekund, kontrabas.

Żołycielem i kierownikiem zespołu jest Bożena Gierczyk.

18. Francja – 2012

 Detský regionálny súbor ZASADNIOKI vznikol v roku 2004 pri Základnej škole v Zasadnom. Prezентuje rôzne piesne, tance, kroje, nárečie a detské hry ľačko-kamienických goralov. So svojím programom vystupujú na rôznych udalostiach, festivaloch či súťažiach. K najväčším úspechom súboru patrí: v rokoch 2006, 2010, 2011, 2013, 2015 - I. miesto na folklórnom festivale Limanowska Słaza, viacnásobná účasť na karpatskom detskom festivale detských súborov v meste Rabka- Zdrój v roku 2009, 2011, 2014 a taktiež na medzinárodnom festivale detských regionálnych súborov „Święto Dzieci Gór” v Nowom Sączu (2010, 2015). Okrem toho, členovia súboru svoj program prezentujú na rôznych rozprávačských súťažiach - na obecnej súťaži s názvom „Gorczańskie Bajanie” a počas folklórneho festivalu „Limanowska Słaza” získali pekné umiestnenia. Súbor sa angažuje aj v koledovaní. Na celonárodnom stretnutí koledníkov s názvom „Pastuszkowe Koledowanie” v meste Podegrodzie obsadil súbor dvakrát I. miesto - v roku 2015 kolednícky súbor „Z gwiazdą”, a v roku 2016 súbor „Pastuszki”. Súbor koncertoval aj v zahraničí: na Slovensku, v Nemecku, vo Francúzsku a v Litve. Pri vystúpeniach ho sprevádza kapela charakteristická pre tento typ regiónu: husle prím a sekund, kontrabas. Zakladateľkou a vedúcou súboru je Bożena Gierczyk.

The Zasadnioki Gronicki Regional Dance Group was created in 2004 at the Primary School in Zasadne. They present folklore music, dances, costumes, dialect and children's games and play of the Łačko - Kamienicky Highlanders. With their performance they have enriched many local cultural events. In the year of 2006, 2010, 2011, 2013 and 2015 they won the first prize at the Limanowska Słaza Folk Festival. They participated in the Carpathian Children's Festival of Regional Groups in Rabka-Zdrój in 2009, 2011 and 2014 and the International Festival of Children's Folk Ensembles - the Festival of the Children of Mountains in Nowy Sącz in 2010 and 2015. The Zasadnioki perform their tales in folktales competitions, for example the Gorczańskie Bajanie Folktales Competition or in the Limanowska Słaza Folk Festival. Many a time the Zasadnioki have received highest awards. They also take part in carol singing competitions such as the Pastuszkowe Koledowanie /the gathering of children's and youth groups of carol singers/ in Podegrodzie. The Z gwiazdą Group of Carol Singers received the first prize in 2015 whereas in 2016 the Pastuszki Group of Carol Singers were the winners. The Zasadnioki performed abroad in such countries as Slovakia, Germany, France and Lithuania. They have created a typical regional music band consisting of the first and second violinist and the contrabassist. Bożena Gierczyk is the founder and manager of the group.

Folklórna skupina Smižančanka

19. Vianočné vystúpenie,
program: Na Štefana – 2016

20. Podvihorlatské folklórne slávnosti,
program: Majáles pod brežinami – 1998

Smižančanka vznikla v roku 1970. Bohatý repertoár skupiny obsahuje 24 scénicky spracovaných programových blokov, ktoré sa zameriavajú na piesne, tance a zvyky z obce Smižany.

Folklórna skupina má za sebou bohatú činnosť, veľký počet vystúpení a ocenení v rámci obce, okresu, kraja i Slovenska. Smižančanka má za sebou i natáčanie v televízii a nahrávanie v rozhlase. V roku 2003 vydali svoj prvý CD - nosič pod názvom „Kože mam na jarcu“. Folklórna skupina reprezentuje obec na folklórnych slávnostiach a festivaloch, najčastejšie v rámci spišského regiónu, ale má za sebou aj účinkovanie na folklórnom festivale v Helpe, v Liptovskej

žančanku v súčasnosti vedie Mgr. Viktória Svetkovská, hudobne doprevádza na akordeóne Marián Joščák a Martin Lapšanský.

21. Smižančanka v Bulharsku – 2017

22. 45. výročie založenia folklórnej skupiny – 2016

23. Výstúpenie v Gmina Kamienica, Poľsko – 2017

Smižančanka powstała w 1970 roku. Bogaty repertuar grupy obejmuje 24 scenki przetworzonych bloków programowych, które koncentrują się na piosenkach, tańcach i zwyczajach z miejscowości Smižany.

Grupa folklorystyczna ma za sobą bogatą działalność, dużą liczbę występów i wyróżnień w miejscowości, okręgu, regionie i na Słowacji. Smižančanka ma za sobą również występy w telewizji i nagrania w radiu. W 2003 roku wydali swoją pierwszą płytę CD pod tytułem „Koňe mam na jarcu”. Grupa folklorystyczna reprezentuje miejscowość w uroczystościach i na festiwalach folklorystycznych najczęściej w regionie Spisza, ale ma także za sobą występy na festiwalu folklorystycznym w miejscowości Helfpa, Liptovská Teplička i Východná. W lipcu 2015 roku Smižančanka wzięła udział w Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym Čerpotok 2015 w Rumunii. Już kilka lat zajmuje czołowe miejsca w regionalnych i okręgowych edycjach konkursu Folklor Dorosłych i Nosiciele tradycji. W sierpniu 2017 roku grupa folklorystyczna uczestniczyła w lecie kulturalnym w miejscowości Černomorec w Bułgarii. Zespół Smižančanka aktualnie prowadzi Mgr. Viktória Svetkovská, a towarzyszy mu muzycznie na akordeonie Marián Joščák i Martin Lapšanský.

UK The Smižančanka Group was formed in 1970. Their rich repertoire contains 24 everyday scenes intertwined with songs, dances and customs of the Smižany community.

Their rich experience, numerous performances and awards on the local and national level in Slovakia are quite impressive. The Smižančanka has made many TV and radio broadcast recordings. In 2003 the group recorded its first album entitled *Koňe mam na jarcu*. It represents the Smižany community in various events and folk festivals, not only in the Szepes area but also in Helfpa, Liptovská Teplička and Východná. In July 2015 the group participated in the Čerpotok 2015 International Folk Festival in Romania. For a few years now the Smižančanka has been leading in rankings related to regional and local editions of the Music Folklore for Adults and Bearers of Folk Craft Tradition. It has participated in the Cultural Summer in Černomorec in Bulgaria. At present the group is managed by Viktória Svetkovská M.A.. Musical accompaniment of Marián Joščák and Martin Lapšanský, the accordionist.

Detská spevácka skupina Šafolka

24. Detská spevácka skupina Šafolka a detská ľudová hudba Orišek na finálovom kole televíznej šou ZEM SPIEVA v roku 2017

Detská spevácka skupina Šafolka vznikla v roku 2004 v Základnej umeleckej škole Dezidera Štraucha v Smižanoch. Jej zakladateľkou je Mgr. Marcela Maniaková, ktorá je zároveň hlasovou pedagogičkou a korepetitorkou.

V skupine účinkujú chlapci a dievčatá vo veku od 6 do 18 rokov. Cieľom skupiny je oživovať, rozvíjať a uchovávať tradičnú ľudovú kultúru (piesne, hudbu, tanec, tradičný odev, remeslá, zvykoslovie, nárečia) regiónu Spiš v podobe hudobno - spevných folklórnych pásem. V roku 2016 sa stali laureátmi celoštátneho festivalu detského hudobného folklóru „Vidiečanova Habovka 2016“. V roku 2017 sa zúčastnili nahrávania slovenskej televíznej relácie o folklóre „Zem spieva“. V roku 2017 nahrali víťazné piesne na CD Zem spieva a rozhlasové relácie Leporelo i z Klenotnice ľudovej piesne pre Rádio Regina v Košiciach. Zúčastnili sa 12. ročníka medzinárodného folklórneho festivalu v Ukrajine „Barvinkovo Kružalo“, folklórnych festivalov Myjava, Pohoda a Východná 2017.

— Dziecięca grupa śpiewacza Šafolka powstała w roku 2004 w Podstawowej Szkole Artystycznej Dezidera Štraucha w miejscowości Smižany. Jej założycielką jest Mgr. Marcela Maniaková, która jest jednocześnie pedagogiem emisji głosu i korepetytorką.

W skład grupy wchodzi chłopcy i dziewczynki w wieku 6-18 lat. Celem grupy jest ożywienie, rozwój i zachowanie tradycyjnej kultury ludowej (pieśni, muzyka, taniec, tradycyjna odzież, rzemiosła, zwyczaje, dialekty) regionu Spisza w postaci cykli muzyczno-folklorystycznych. W 2016 roku stali się laureatami krajowego festiwalu muzyki ludowej dla dzieci „Vidiečanova Habovka 2016”. W 2017 roku wzięli udział w nagraniu słownackiego programu telewizyjnego na temat folkloru „Zem spieva”. W 2017 roku nagrali zwycięskie piosenki na CD „Zem spieva” oraz programy radiowe „Leporelo” i „Z klenotnice ľudovej piesne” dla Radia Regina w Koszycach. Wzięli udział w XII edycji międzynarodowego festiwalu folklorystycznego na Ukrainie „Barvinkovo Kružalo”, festiwalach folklorystycznych Myjava, Pohoda i Východná 2017.

 The Šafolka Children's Regional Song Group was formed in 2004 in the Dezider Štrauch Primary School of Arts in Smižany. Marcela Maniaková M.A. was its founder. She is a voice teacher and an instructor.

The group consists of girls and boys aged 6-18. Its main goal is to recover, develop and preserve traditional folk culture (folk songs, music, dance, costumes, crafts, customs and dialects)

of the Szepes area during regular music and folklore events. In 2016 they were awarded in the Vidiečanova Habovka 2016 National Folk Music Festival for Children. In 2017 the Šafolka took part in making a TV program about folklore and recorded an album called *Zem spieva* with folk songs and radio programs entitled *Leporelo* and *Z klenotnice*

ľudovej piesne for the Regina Radio in Košice. The group participated in the 12th edition of the Barvinkovo Kružalo International Folk Festival in Ukraine and in folk festivals held in Myjava, Pohoda and Východná in 2017.

Detský folklórny súbor ORIEŠOK

25. Detský folklórny súbor Orišek na okresnej súťaži detského hudobného folklóru "NA TEJ ĽUKE, NA ŽEĽENEJ" v Smižanoch v roku 2017

26. Detský folklórny súbor Orišek na Smižianskych folklórnych slávnostiach v roku 2016

Detský folklórny súbor ORIEŠOK vznikol v roku 1999 a bol založený pri Obecnom úrade v Smižanoch.

Cieľom tohto detského folklórneho súboru je rozvíjať u detí lásku k tradičnej ľudovej kultúre Slovanov a podnecovať ich k aktívnej činnosti v tejto oblasti. Hlavnou úlohou je zbierať a uchovávať detský, hudobný a tanečný folklór zo Smižian a okolitých spišských obcí, vychovávať mladú generáciu na vstup do folklórnej skupiny Smižančanka ďalších folklórnych súborov. Dramaturgia súboru spočíva v spracovaní detských hier, riekaniak, ale i tancov a detských piesní. Od 1. Septembra 2004 detský folklórny súbor pracuje pri Základnej umeleckej škole Dezidera Štraucha v Smižanoch.

Vedúcou súboru je Mgr. Veronika Šubová DiS. art a korepetitorkou Mgr. Marcela Maniaková.

28. Detská ľudová hudba Orišek na celoštátnej súťaži detského hudobného folklóru "VIDIECA-NOVA HABOVKA 2016"

27. Detský folklórny súbor Oriేశok na Smižianskych folklórnych slávnostiach v roku 2016

 Dziecięcy zespół folklorystyczny **ORIEŠOK** powstał w 1999 roku i został założony przy Urzędzie Gminy w Smiżanach.

Celem tego dziecięcego zespołu folklorystycznego jest rozwijanie u dzieci miłości do tradycyjnej kultury ludowej Słowacji i pobudzania ich do aktywnej działalności w tym obszarze. Głównym zadaniem jest zbieranie i przechowywanie dziecięcego, muzycznego i tanecznego folkloru z miejscowości Smižany i okolicznych miejscowości spiskich, przygotowywanie młodego pokolenia do włączenia go do grupy folklorystycznej Smižančanka i innych zespołów folklorystycznych. Grupa opracowuje zabawy dziecięce, porzekadła oraz tańce i układa piosenki dziecięce. Od 1 września 2004 roku zespół folklorystyczny pracuje przy Podstawowej Szkole Artystycznej Dezidera Štraucha w miejscowości Smižany. Kierownikiem zespołu jest mgr. Veronika Šubová, dyplomowana artystka, a akompaniatorką mgr. Marcela Maniaková.

 The Oriేశok Šafolka Children's Regional Group was formed in 1999 in the Communal Office in Smižany.

The essential goal of the group is to instill in children a love of traditional Slovakian folk culture and stimulate them to be active in promoting it. The main task is to collect and preserve children's folk music and dance from Smižany and the Szepes area as well as prepare young generations to become active members of the Smižančanka or other children's regional groups. The Oriేశok Šafolka makes games and play for children, sayings and dances and writes children's songs. Since September 1, 2004 the group has been functioning in the Dezider Štrauch Primary School of Arts in Smižany. Veronika Šubová M.A. is the manager whereas Marcela Maniaková M.A. is the accompanist of the Oriేశok Šafolka.

1. V partnerskej obci Komorniki – 2017
2. Spevácka skupina GORCE – 2017
3. Obecné dožinky – 2017
4. Starosta, rozprávač skupiny – Mieczysław Franczyk
5. Festival svetových kultúr vo francúzskom meste Voiron – 2013
6. Basgitarista kapely – Marian Dudzik
7. V Jaworzynie Kamienickej – 2004
8. Tanec hajdúch a zbojnícky tanec
9. Kapela GORCE na festivale v meste Żywiec – 2009
10. Stretnutie s Jánom Pavlom II. v Ríme – 1999
11. Varšava – 1968
12. Na pohľadnici z roku 1975
13. Tanec „starších“ a prezentácie obyčajov
14. Koncert s koledníckym repertoárom – 2016
15. Účasť členov kapely na súťaži „Druzbacka“ v meste Podegrodzie – 2017
16. V priateľskej obci Erdohorvati v Maďarsku
17. A tak sa začalo... Skupina v Krakove – 1955
18. Francúzsko – 2012
19. Występy bożonarodzeniowe, program: Na Štefana – 2016
20. Folklorystyczne uroczystości w rejonie Podvihorlat, program: Majáles pod breżynami – 1998.
21. Zespół w Bułgarii – 2017
22. Rocznica 45. założenia grupy – 2016
23. Występ w Kamienicy – 2017
24. Finałowa edycja w telewizji ZEM SPIEVA - 2017
25. W konkursie powiatowym folkloru dziecięcego, Smiżany – 2017
- 26 – 27. Na uroczystościach folklorystycznych, Smiżany – 2017
28. Na ogólnopolskim konkursie muzyki ludowej „VIDIEČANOVA HABOVKA 2016“

1. In Komorniki, the partner community – 2017
2. The Gorce regional song group – 2017
3. Harvest festival of 2017
4. Mieczysław Franczyk, Head of community, storyteller
5. International Festival of World Cultures in Voiron in France – 2013
6. Marian Dudzik, Bassist of the band
7. On the Jaworzyna Kamienicka in 2004
8. The Robbers' dances
9. The GORCE band in the Żywiec festival of 2009
10. The meeting of the Pope John Paul II in Rome in 1999
11. Warsaw – 1968
12. In the postcard of 1975
13. The adults folk dance and scenes of everyday life
14. Christmas carol concert – 2016
15. Band members at the Druzbacka in Podegrodzie in 2017
16. In Erdohorvati, the partner community in Hungary
17. And this was the beginning... The group in Cracow in 1955
18. France – 2012
19. The celebration of Christmas called Na Štefana – 2016
20. Folklore celebration in the Podvihorlat area called *Majáles pod breżynami* – 1998.
21. The group in Bulgaria – 2017
22. 45th anniversary of the group formation – 2016
23. The group is performing in Kamienica in 2017
24. The ZEM SPIEVA final TV edition – 2017
25. In the regional folk competition for children in Smiżany – 2017
- 26 – 27. At the folk celebrations in Smiżany – 2017
28. In the Vidiečanova Habovka 2016 National Folk Music Festival

Interreg
Polska-Słowacja
Komisja Europejska

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu „Tatry” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020.

Publikácia je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a zo štátneho rozpočtu prostredníctvom Euroregiónu „Tatry” v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko - Slovensko 2014-2020.